

der ere indkomne fra Kjøbstæderne, tror jeg, at man aldeles bør se bort fra dem, der have erklæret sig ubestemt; men det er en Kjendsgjerning, at 24 have erklæret sig imod og kun 13 for Afkæffelsen af disse Markeder, og dette tror jeg er Noget, der bør tages Hensyn til. — Hvad angaar Klagerne over de Ulykker, disse Markeder føre med sig, mener jeg, at der heller ikke er Anledning til at tage Hensyn dertil. Hovedsagen er, at saalænge de Handelende finde deres Regning ved at søge Afsetning paa Krammarkerne, maa man anse dem for ikke uehelbige. Noget Andet var det, hvis de, der søge Markederne, gif under derved, men man ser jo dog, at de samme Folk bestandig søge Markederne med deres Varer; fandt de ikke deres Regning derved, vilde Markederne falde bort af sig selv. Jeg skal derfor endnu engang henstille til det ærede Thing, om det ikke vil bevare dem.

Scholer: Den ærede næstforegaaende Taler maa ikke kjende Forholdene, som de ere ved Markederne paa Landet; thi saa maatte han vide, at det netop er i Kjøbstædernes Haandværkers Interesse at søge Markederne paa Landet. Man ser paa Markeder paa Landet, som holdes 3—4 Mil fra Kjøbstæderne, Haandværkere fra disse komme i stor Mængde med deres Frembringelser, Bødkerarbejde, Skomagerarbejde osv., og de ville vistnok nødig se sig afskaarne fra at kunne sætte deres Varer paa saadanne Steder, hvor Beboerne ellers maa gjøre en lang Rejse for at kunne komme i Besiddelse af saadanne Varer. De have derfor en god Afsetning af deres Varer, og, som den ærede foregaaende Taler (Griffen) bemærkede, fandt de ikke deres Regning derved, saa vilde de heller ikke komme. (Vrasch: Mon?) Nei, det ere de virkelig alt for floge og beregnende til; de forstaa nok at gjøre det Regnestykke, om det kan betale sig for dem at frembringe flere Varer, end de kunne sætte paa Stedet, og derimod drage med disse Varer hen til saadanne Steder, hvor de kunne sætte dem. Jeg vilde anse det for faare ueheldigt især for Kjøbstadhaandværkerne, hvis det ikke maatte være dem tilladt at drage hen med deres Varer, hvor de kunne finde Afsetning for dem.

Ordføreren: Der synes jo at være Enighed, hvad de fleste Punkter af dette Lovforslag angaar, og jeg skal navnlig med Hensyn til Uendingsforslaget til § 2 bemærke, at jeg, efter at have hørt Forslagsstillernes Ordførers Motivering og Indenrigsministerens Erklæring ogsaa skal tiltræde dette Forslag, som jeg antager, at Udvalgets øvrige Medlemmer heller ikke ville have Noget imod at slutte sig til. Striden synes nu væsentlig at dreie sig om Markederne, og jeg skal i saa Henseende henlede Opmærksomheden paa, at, naar man vil bedømme Sagen fra Kjøbstadkom-

missionens Standpunkt, synes det ganske ubilligt at holde sig til Kommissionens Præmisses og ikke til dens Konklusion. Konklusionen er den, at Flertallet af Kommissionens Medlemmer har udtalt sig for, at Markederne blive hævede. At Kommissionen tillige har meddelt Oplysning om, at af Byraadene kun 13 have erklæret sig for, men 24 imod Ophævelsen, og flere været tvivlende, kan ikke være afgjørende. Kommissionen bestod af sagkyndige, med de lokale Forhold nøie fortrolige Mænd, og det synes derfor, at det Resultat, hvortil Kommissionen efter alle Overvejelser er kommen, væsentlig maatte være det, der faar Betydning for den Forsamling, hvor Spørgsmaalet skal afgjøres, saa meget mere som Indenrigsministeren fra sin Side er gaaet frem med den største Varsomhed, idet han har bestemt et Lidsrum af 10 Aar, hvori Forholdene kunne udvikle sig saaledes, at Foranstaltningen tilsidst kan træde i Kraft paa en rolig og tilfredsstillende Maade. Jeg skal altsaa fremdeles anbefale Thinget at fastholde den under Sagens 2den Behandling angaaende dette Punkt tagne Beslutning.

Vrasch: Jeg vilde kun tillade mig at gjøre det ærede Thing opmærksomt paa, at det er en ganske eiendommelig Stilling, hvori Repræsentanterne for Kjøbstæderne her befinde sig. Der findes mellem Repræsentanterne saavel for de største som de mindste Kjøbstæder Talsmænd for Bibeholdelsen af denne Paragraf, saaledes som den staar i Loven. Talen er imidlertid om en Institution, hvis Bevaring eller Afkæbning i Reglen kan være Kjøbstæderne temmelig ligegyldig, men det kan ikke være Landbefolkningen en ligegyldig Sag, der kommer til Kjøbstæderne for at forsyne sig med, hvad den skal bruge, thi det er sagt og skal atter gjentages, at det er Fabrikationen af den Art, der søges Markeder, som man skal se at faae fjernet. Vor Argumentator er altsaa ikke for Kjøbstæderne; Kjøbstæderne er Spørgsmaalet, jeg gjentager det, ligegyldigt, men man anbefaler Ophævelsen af Krammarkerne, fordi man ikke vil opretholde en Maade at drive Industri paa, som er ligesvem skadelig — ja, og saa tillige, fordi man tror, at en hel Del af det, der finder Sted ved disse store Krammarker, er Noget, der ikke er løftende eller befrugtende. Derfor er det, man ønsker Markederne aldeles fjernede.

Hæle: Det var kun for en kort Bemærkning, jeg bad om Ordet. Den ærede Ordfører udtalte, at Mindretallet kun tog Hensyn til Kommissionens Præmisses og derimod ikke til det Resultat, Kommissionen var kommen til. Kommissionen har, det maa jeg blot fremhæve, kun med 7 Stemmer mod 6 fraraadet Markederne. Jeg skal slet ikke frage, at man maa antage, at Kommissionens Medlemmer have vidst, hvad der i det Hele kunde være i Kjøbstædernes Interesse, men